

**Latvijas Zvērinātu advokātu padomes (turpmāk - LZAP) iebildumi par
Kontroles dienesta sagatavoto "Sektoru noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas
novēršanas un terorisma finansēšanas risku novērtējuma (2017-2018)"
kopsavilkuma ziņojumu (turpmāk - Ziņojums)**

1. Ziņojumā ir nepamatoti paaugstināts zvērinātu advokātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas (**turpmāk - NILL**) draudu līmenis no vidēji zema uz vidēji augstu, NILL ievainojamības līmenis - no vidēja uz vidēji augstu/augstu un NILL risku līmenis – no vidēja uz vidēji augstu/augstu. Ievērojot Ziņojumā atspoguļoto informāciju, LZAP nerod pietiekamu argumentāciju un pamatojumu, kādēļ pasliktināts zvērinātu advokātu darbības novērtējums, salīdzinot ar 2013.-2016.gada NILL risku novērtējumu.

2. Ziņojumā ir norādīts, ka nav izslēdzama iespējamība, ka šādus pakalpojumus ["NILL, piemēram, darījumiem nepieciešamo dokumentu sagatavošanā, juridisku struktūru izveidē, kas ļauj slēpt NIL izcelsmi un/vai PLG"] apzināti sniedz negodprātīgi profesijas pārstāvji.

Šajā sakarā Kontroles dienests nepamatoti nav ņēmis vērā Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas (**turpmāk - Kolēģija**) sektorālā riska novērtējumā secināto, ka šī riska līmenis ir zems, jo Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā un Latvijas Republikas Advokatūras likumā zvērinātiem advokātiem noteiktās sankcijas, tostarp, izslēgšana no zvērinātu advokātu skaita ir augsta zvērinātu advokātu motivācija nepārkāpt NILL un terorisma finansēšanas novēršanas tiesību aktu prasības, savukārt iespējamiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizētajiem neizvēlēties zvērinātu advokātu pakalpojumus, bet savu mērķu sasniegšanai izmantot nelicenzētos juristus, kuri juridiskos pakalpojumus var sniegt arī bez augstākās juridiskās izglītības. Turklāt saskaņā ar LZAP rīcībā esošo informāciju patlaban nav neviens likumīgā spēkā stāties tiesas spriedums pret zvērinātu advokātu saistībā ar NILL vai terorisma finansēšanu, vai proliferācijas finansēšanu.

3. Ziņojumā nepamatoti norādīts, ka praksē ir identificēti gadījumi, kad zvērinātu advokātu biroja darbinieki klientiem sniedz nominālo īpašnieku/pārvaldes institūciju locekļu pakalpojumus. Šie gadījumi ir LZAP pārbaudes procesā.

4. Ziņojumā ir norādīts, ka *"Attiecīgi, kritiski vērtējama iespējamiem likumpārkāpējiem NILL mērķu sasniegšanā, mēģinot no advokātiem saņemt augsti kvalificētu juridisko palīdzību, piemēram, darījumiem nepieciešamo dokumentu sagatavošanā, pastāv risks, ka advokāti var nenodrošināt savas darbības atbilstību NILLTFN likuma prasībām, kā rezultātā neveikt atbilstošu klientu pārbaudi un neidentificēt aizdomīgus darījumus."*

Šajā sakarā Kontroles dienests nepamatoti nav ņēmis vērā Kolēģijas sektorālā riska novērtējumā norādīto, ka šis risks izriet no sekojošas sektora ievainojamības:

- neiespējamības zvērinātiem advokātiem saņemt informāciju no Uzņēmumu reģistra par patiesā labuma guvējiem bez maksas;
- neiespējamības zvērinātiem advokātiem neatkarīgi no klienta-ārvalstnieka pārliecināties par viņa personu apliecinoša dokumenta derīgumu;
- neiespējamības zvērinātiem advokātiem neatkarīgi no klienta pārliecināties par viņa finanšu caurskatāmību, jo zvērinātiem advokātiem nav piekļuve klienta bankas datiem.

5. Ziņojumā ir norādīts, ka *"Vienlaikus sektorālo riska novērtējuma pārskata periodā konstatēta zvērinātu advokātu nespēja ziņot vai apzināta neziņošana Kontroles dienestam par aizdomīgiem/neparastiem darījumiem."*

Šajā sakarā Kontroles dienests nepamatoti nav ņēmis vērā, ka juridiskās palīdzības sniegšanā zvērinātiem advokātiem nav ekskluzīvas kompetences (izņemot aizstāvību kriminālprocesā un atsevišķus gadījumus civilprocesā). Juridisko palīdzību var saņemt pie jebkuras personas, kam ir kaut kādas juridiskās zināšanas. Tikpat pat labi var secināt, ka līdz ar zvērinātu advokātu būtisku un atbildīgu darbu NILL un terorisma finansēšanas novēršanas jomā pie tiem vairs nevēršas personas, kuru potenciālā noziedzīgā rīcība ir saistīta ar NILL un terorisma finansēšanu. Turklāt LZAP deleģētie pārstāvji 07.06.2019. uzraudzības platformas sanāksmē informēja Kontroles dienestu par to, ka Kontroles dienesta statistika par zvērinātu advokātu ziņojumu skaitu nesakrīt ar LZAP rīcībā esošo statistiku par zvērinātu advokātu ziņojumu skaitu.

6. Ziņojumā ir norādīts, ka *"Tāpat identificētas problēmas ar uzraudzības kontroles īstenošanas funkciju izpildi, tajā skaitā, faktu, ka zvērinātu advokātu birojos tiek nodarbināti juristi, kas ir VID uzraudzībā esoši NILLTFN likuma subjekti"*.

Šajā sakarā Kontroles dienests nepamatoti nav ņēmis vērā, ka tiesiskais regulējums neliedz VID veikt neatkarīgo juridisko pakalpojumu sniedzēju, kas nav zvērinātu advokātu biroju darbinieki, uzraudzību. LZAP šo jautājumu ar VID ir izrunājusi un saskaņojusi.